

Sygn. akt I C 1886/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jan Brzęczkowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Renata Koszyczarska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa **D. K.**

przeciwko **P. K.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego P. K. na rzecz powoda D. K. 260 000 PLN (dwieście sześćdziesiąt tysięcy zł), z ustawowymi odsetkami od dnia 29 stycznia 2014r. do dnia zapłaty.
2. Zasądza od pozwanego P. K. na rzecz powoda D. K. 10 467 PLN tytułem zwrotu kosztów postępowania.
3. Nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu od pozwanego P. K. 9 750 PLN tytułem części nieuiszczonej opłaty sądowej.

SSO Jan Brzęczkowski

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 grudnia 2013 r. powód D. K. wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym od pozwanego P. K. na jego rzecz kwoty 260.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia następnego po dniu wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu powód podał, że jego roszczenie wynika z posiadania weksła własnego wystawionego in blanco przez pozwanego w związku z zabezpieczeniem udzielonej mu przez powoda pożyczki pieniężnej, której nie zwrócił (k. 2 – 4).

W dniu 13 grudnia 2013 r. do Sądu Okręgowego w Kaliszu wpłynęło pismo pozwanego P. K., w którym poinformował, że w Prokuraturze Rejonowej w Ostrowie Wielkopolskim toczy się postępowanie w związku z możliwością usiłowania wyłudzenia sumy 260.000 zł na podstawie sfałszowanej umowy pożyczki przez powoda D. K. (k. 21). Zarządzeniem z dnia 20 grudnia 2013 r. sprawa została skierowana do rozpoznania w trybie zwykłym z uwagi na wątpliwości co do zasadności roszczenia (k.27).

W samodzielnie złożonej w dniu 31 marca 2014 r. odpowiedzi na pozew pozwany P. K. wniósł o oddalenie powództwa i zakwestionował twierdzenia zawarte w pozwie. Ponadto pozwany podniósł zarzut nieważności weksła wskazując, że został wypelniony niezgodnie z deklaracją wekslową (k. 39-40).

Na rozprawie w dniu 3 kwietnia 2014 r. strony podtrzymały swoje stanowisko, z tym że pozwany reprezentowany przez pełnomocnika złożył pismo procesowe, w którym wniósł dodatkowo o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa i wydatkami wskazanymi przez pełnomocnika (k.47-50).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od 2009 r. pozwany P. K. prowadził razem z W. W. (1) działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą (...) s.c. Powód D. K. był dobrym znajomym W. W. (1) i uzyskiwał znaczne dochody z prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, które mógł zainwestować w spółkę (...) s.c. Wspólnicy spółki cywilnej i powód postanowili razem założyć nową działalność w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą (...) sp. z o.o., której przedmiotem miała być produkcja elementów dachowych. W ramach przedmiotowej inwestycji W. W. (1) miał udostępnić swoją nieruchomości, na której miała stanąć hala produkcyjna, a on miał sfinansować jej projekt i wybudowanie fundamentów, a także miał wybudować drogę dojazdową. Pozwany miał odpowiadać za sfinansowane budowy hali i zakup linii produkcyjnej. Powód dysponujący wolnymi środkami finansowymi chciał zainwestować w to przedsięwzięcie licząc na pewny zysk. Linia produkcyjna wybudowana ze środków wspólników spółki cywilnej miała być wniesiona aportem do spółki z ograniczoną własnością. Na dofinansowanie linii produkcyjnej pozwany i W. W. (2) złożyli wniosek o dotację ze środków unijnych.

(dowód: zeznania powoda D. K. – nagranie/00:05:36-00:20:44/płyta – k. 49, zeznania pozwanego P. K. – nagranie/00:20:45-00:36:13/płyta – k. 49, zeznania świadka W. W. (1) – nagranie/00:06:24-00:16:57/płyta – k. 71).

Wobec tego, iż P. K. nie dysponował finansami na przedmiotową inwestycję, W. W. (1) namówił powoda aby udzielił pozwanemu pożyczki na sfinansowanie jego części inwestycji. W dniu 6 października 2012 r. strony zawarły umowę pożyczki, którą powód pożyczył pozwanemu kwotę 260.000 zł, której zwrot był zabezpieczony wekslem in blanco, a po spłacie pożyczki weksel miał być zwrócony pozwanemu. Zgodnie z deklaracją wekslową w przypadku powzięcia przez pożyczkodawcę wątpliwości co do zwrotu pożyczki pożyczkodawca uprawniony był do rozwiązania umowy bez wypowiedzenia i zażądania natychmiastowej spłaty całej udzielonej pożyczki. Powód przekazał pozwanemu pożyczkę w gotówce. Świadkiem zawarcia przedmiotowej umowy był M. P. - znajomy W. W. (1). Również wcześniejsza pożyczka została udzielona pozwanemu w obecności tego świadka. Powód od marca 2012 r. do października 2012 r. udzielił pozwanemu w sumie czterech pożyczek na łączną kwotę 1.010.000 zł. Pozwany zapewniał powoda, że po otrzymaniu dotacji zwróci mu połowę pożyczonych pieniędzy, a po rozpoczęciu produkcji spłaci resztę pożyczki z dochodów.

(dowód: zeznania powoda D. K. – nagranie/00:05:36-00:20:44/płyta – k. 49, zeznania pozwanego P. K. – nagranie/00:20:45-00:36:13/płyta – k. 49, zeznania świadka W. W. (1) – nagranie/00:06:24-00:16:57/płyta – k. 71, zeznania świadka M. P. – nagranie /00:16:58-00:24:47/płyta – k. 71, umowa pożyczki – k.9-10, deklaracja wekslowa – k.7-8, weksel - k.20).

W październiku 2012 r. W. W. (1) dowiedział się, że wniosek o dotację ze środków unijnych na dofinansowanie linii produkcyjnej nie został uwzględniony i nie otrzymają tej dotacji. Pomimo, iż pozwany dysponował pieniędzmi pożyczonymi od powoda, nie doprowadził do zakupu przedmiotowej linii produkcyjnej. W efekcie W. W. (1) i pozwany zakończyli współpracę jako wspólnicy spółki cywilnej, a wspólna inwestycja nie doszła do skutku. Pomimo, iż wcześniej zdążyli sformalizować działalność zakładając spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, to powód nie został jej wspólnikiem, a spółka właściwie nie funkcjonowała.

(dowód: zeznania powoda D. K. – nagranie/00:05:36-00:20:44/płyta – k. 49, zeznania pozwanego P. K. – nagranie/00:20:45-00:36:13/płyta – k. 49, zeznania świadka W. W. (1) – nagranie/00:06:24-00:16:57/płyta – k. 71)

Powód dowiedział się od W. W. (1), że inwestycja nie dojdzie do skutku z powodu odmowy przyznania dotacji, a także poinformował go, że zakończył współpracę z pozwanym. W tej sytuacji powód postanowił odzyskać pieniądze pożyczone na inwestycję. Powód wysłał do pozwanego za pośrednictwem poczty oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki wraz z wezwaniem do jej zwrotu w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Jednocześnie powód zastrzegł w piśmie, że w przypadku braku zapłaty w wyznaczonym terminie wypełni weksel i skieruje sprawę na drogę postępowania sądowego. Pomimo dwukrotnego awizowania przesyłki, pozwany nie odebrał pisma powoda i przesyłka pocztowa została zwrócona nadawcy. Powód ponownie próbował doręczyć wypowiedzenie umowy pozwanemu tym razem za pośrednictwem kuriera i również w tym przypadku zwrócono mu przesyłkę.

(dowód: zeznania powoda D. K. – nagranie/00:05:36-00:20:44/płyta – k. 49, wypowiedzenie umowy – k. 11, potwierdzenie doręczenia przesyłki pocztowej – k.12)

Od momentu rozwiązania spółki cywilnej W. W. (1) i pozwany pozostają w silnym konflikcie. Byli wspólnicy wzajemnie przeciwko sobie kierowali zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Podczas jednej ze spraw w Komendzie Powiatowej Policji w O. na dzień 18 stycznia 2013 r. została wyznaczona konfrontacja pozwanego ze świadkami, o czym dowiedział się powód. D. K. postanowił wykorzystać sytuację i spróbować osobiście doręczyć pozwanemu wypowiedzenie przedmiotowej umowy. Na parkingu pod Komendą Powiatowej Policji w O. powód informując pozwanego o treści pisma usiłował wręczyć mu przedmiotowe wypowiedzenie, czemu pozwany kategorycznie się sprzeciwił oświadczając, że nigdy nie odda pożyczonych pieniędzy. Świadcami tego zdarzenia byli W. W. (1), M. P. i A. M. – funkcjonariusz Policji.

(dowód: zeznania powoda D. K. – nagranie/00:05:36-00:20:44/płyta – k. 49, zeznania pozwanego P. K. – nagranie/00:20:45-00:36:13/płyta – k. 49, zeznania świadka A. M. – nagranie/00:02:32-00:06:14/płyta – k.71, zeznania świadka W. W. (1) – nagranie/00:06:24-00:16:57/płyta – k. 71, zeznania świadka M. P. – nagranie /00:16:58-00:24:47/płyta – k. 71, oświadczenia – k. 14-15, protokoły przesłuchań –k.41-45)

Wystawiony przez pozwanego weksel został wypełniony przez powoda w dniu 5 grudnia 2013 r. na kwotę 260.000 zł, odpowiadającej kwocie zadłużenia z tytułu pożyczki udzielonej na podstawie umowy z dnia 6 października 2012 r., ale bez naliczonych odsetek.

Pismem z dnia 6 grudnia 2013 r. powód, reprezentowany przez pełnomocnika, zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla i wezwał go do jego wykupienia w terminie do dnia 12 grudnia 2013 r. zgodnie z terminem płatności ustalonym w deklaracji wekslowej.

Pozwany pomimo doręczenia wezwania nie wykupił weksla i nie zwrócił pożyczki.

(dowód: zeznania powoda D. K. – nagranie/00:05:36-00:20:44/płyta – k. 49, zeznania pozwanego P. K. – nagranie/00:20:45-00:36:13/płyta – k. 49, wezwanie do wykupu weksla – k. 16,22, potwierdzenie nadania przesyłki pocztowej – k.17)

W trakcie postępowań prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Ostrowie Wlkp. pozwany kwestionował fakt udzielenia mu pożyczek przez powoda podważając m.in. prawdziwość swojego podpisu na umowie pożyczki z dnia 6 października 2012 r. Przeprowadzone wówczas badania grafologiczne przez biegłego z dziedziny grafologii potwierdziły autentyczność podpisu pozwanego na przedmiotowej umowie pożyczki.

(dowód: zeznania świadka A. M. – nagranie/00:02:32-00:06:14/płyta – k.71)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów w postaci dokumentów oraz zeznań stron i świadków.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego w zakresie, w którym twierdził, że nie otrzymał od powoda umówionej kwoty pożyczki powołując się w odpowiedzi na pozew na rozważaną przez niego i W. W. (1) możliwość sfinansowania inwestycji z kredytów udzielonych przez instytucje bankowe. Przeciwno tym twierdzeniom przemawia w pierwszej kolejności fakt, że pozwany podpisał dokument, na którym spisana była umowa pożyczki z dnia 6 października 2012 r., co wynika z zeznań świadka A. M. dotyczących autentyczności podpisu pozwanego weryfikowanej przez Policję w postępowaniu przygotowawczym. Dodatkowo fakt przekazania pożyczkobiorcy wymienionej w umowie sumy pieniężnej potwierdzają zeznania świadka M. P., który był obecny w dniu 6 października 2012 r. przy zawarciu przez strony umowy i sporządzeniu deklaracji wekslowej, konsekwencją której było przekazanie powodowi wystawionego przez pozwanego weksla in blanco. Z kolei świadek W. W. (1) opisał szczegółowo okoliczności dotyczące inwestycji, która miała być sfinansowana częściowo przez pozwanego z pieniędzy pożyczonych od powoda dysponującego znacznymi dochodami z prowadzonej działalności gospodarczej, dlatego całkowicie niewiarygodne są twierdzenia pozwanego, że strony chciały pozyskać fundusze na inwestycję pożyczając od instytucji bankowych i w tym celu sporządzony został formularz umowy pożyczki, którym posłużył się powód. Powszechnie wiadomo, że instytucje finansowe takie jak banki udzielając pożyczki same przygotowują umowę, której treść musi zaakceptować ich klient, a nie posługują się formularzami przygotowanymi przez pożyczkobiorców. Ponadto osoba, od wielu lat prowadząca działalność gospodarczą, doskonale zdaje sobie sprawę z tego, że wszelkie dokumenty bankowe podpisuje się w siedzibie banku w obecności uprawnionego pracownika banku, który podpisy potencjalnych pożyczkobiorców poświadcza za zgodność. Tym samym Sąd nie znalazł argumentów, dla których pozwany miałby podpisać umowę pożyczki i deklarację wekslową, jak również wręczyć pożyczkodawcy weksel in blanco, bez otrzymania kwoty pożyczki. Jako niewiarygodne Sąd uznał zeznania pozwanego, w których kwestionował fakt wzywania go przez powoda do zwrotu pożyczki w dniu 18 stycznia 2013 r., gdyż przeczą temu spójne i logiczne zeznania świadków W. W. (1), M. P. i A. M.. Świadców ci opisali sytuację z udziałem stron, która miała miejsce na parkingu pod Komendą Powiatową Policji w O. Ponadto A. M. zeznał, że dokument wypowiedzenia umowy pożyczki został skopiowany do akt postępowania przygotowawczego, w którym kwestia rozliczenia między stronami była dokładnie analizowana.

Sąd zważył, co następuje:

Niniejsza sprawa dotyczy roszczenia z zobowiązania wekslowego wynikającego z wystawienia weksla przez pozwanego. Pozwany zakwestionował ważność wystawienia weksla wskazując na przerobienie słowa „zapłacimy” na „zapłać”.

Dla oceny, czy istnieją podstawy uwzględnienia powództwa opartego na wekslu, niezbędne stało się zatem ustalenie, czy w chwili przedstawienia go do zapłaty zawierał on wszystkie wymagane ustawą cechy ważności. W tym miejscu podkreślić należy, iż zobowiązania wekslowe charakteryzuje surowość zarówno pod względem formalnym jak i materialnym wynikająca z regulacji zawartych w ustawie z dnia 28 kwietnia 1936r. – Prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 r., Nr 37, poz. 282). Wymagania formalne dotyczące weksla własnego określa art. 101 Prawa wekslowego. Jako, że w przedmiotowej sprawie chodziło o weksel własny in blanco, wśród wyszczególnionych w cyt. przepisie wymogów dla ważności takiego weksla istotne znaczenie

miało spełnienie przede wszystkim dwóch warunków. Weksel taki winien bowiem zawierać minimum: nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku w jakim go wystawiono, oraz podpis wystawcy weksla (warunek konieczny dla każdego rodzaju weksla). Przez weksel in blanco należy bowiem rozumieć dokument nie zawierający wszystkich koniecznych cech weksla, na którym pewna osoba (wystawca, akceptant, poręczyciel) złożyła podpis w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, pozostawiając odbiorcy uzupełnienie brakujących składników treści, i który po wypełnieniu może stać się wekslem pełnym – przy czym ta niezupełność nie może być wynikiem przeoczenia, albowiem w przeciwnym razie mielibyśmy do czynienia z wekslem wadliwym. W poddawanej analizie wekslu oczywistym było spełnienie wymogu umieszczenia w treści dokumentu słowa „weksel”, bezsporny był również podpis wystawcy.

Brak w poleceniu zapłaty którejś z liter lub błąd ortograficzny (np. niedodanie końcówki fleksyjnej do wyrazu "zapłać...") nie unieważnia weksla, jeżeli zdanie jest zrozumiałe i nie nasuwa żadnych wątpliwości. Pogląd taki jest

ugruntowany w orzecznictwie SN (np. orzeczenie z dnia 3 listopada 1933 r. - 19 stycznia 1934 r., III C 46/33, Zb. Orz. SN 1934, nr 6, poz. 359; wyrok z dnia 23 stycznia 1998 r., I CKN 431/97, OSN 1998, nr 7-8, poz. 130). Przekładając powyższe na okoliczności niniejszej sprawy stwierdzić należy, że zarzut pozwanego jest całkowicie chybiony, ponieważ fakt przerobienia słowa „zapłacimy” na „zapłać” jest nieistotny. Zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności załączona do akt deklaracja wekslowa jednoznacznie wskazuje, że wystawcą weksla był wyłącznie pozwany.

Zobowiązanie osób podpisanych na wekslu in blanco powstaje z chwilą jego wydania, ma charakter warunkowy. Wywołuje ono bowiem pełne skutki z mocą wsteczną dopiero wówczas, gdy weksel zostanie wypełniony i odpowiada przepisom prawa wekslowego. W przypadku weksla gwarancyjnego in blanco Sąd rozpoznający sprawę na zarzut dłużnika bada, czy weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową. Sąd w przeciwieństwie do badania formalnej ważności weksla, nie musi jednak czynić tego z urzędu, a zatem konieczna jest w tym zakresie inicjatywa dowodowa dłużnika.

W rozpoznawanym przypadku weksel stanowiący podstawę wywodzonych przez powoda roszczeń miał za zadanie realizować funkcje zabezpieczającą (gwarancyjną) w stosunku do pożyczki udzielonej pozwanemu na poczet przyszłej inwestycji, z której obie strony zamierzały czerpać zysk. Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił jednoznacznie ustalić, że pozwany w dniu 6 października 2012 r. zawarł z powodem umowę pożyczki na kwotę 260.000 zł i nie spłacił tej należności po wypowiedzeniu umowy przez powoda i wezwaniu do jej zwrotu. Zarzuty pozwanego dotyczące przedmiotowej umowy i ważności weksla nie zostały poparte żadnymi wiarygodnymi dowodami, do czego zobowiązywała go dyspozycja art. 6 k.c. W tej sytuacji Sąd nie miał żadnych wątpliwości, że wysokość wierzytelności została wpisana przez powoda według stanu na dzień 5 grudnia 2013 r. Powód wykazał, że stan wierzytelności wobec pozwanego na dzień wypełnienia stanowił przedmiotową kwotę 260.000 zł. W doktrynie i w orzecznictwie wskazuje się, że weksle in blanco mające funkcję gwarancyjną mogą zabezpieczać roszczenia przyszłe, albo już istniejące, ale nie mające jeszcze ostatecznie sprecyzowanej ostatecznie wysokości (por. Piotr Machnikowski, Monografia Prawo wekslowe, Oficyna 2009 r., wyrok SN z dnia 19 października 1972 r., I CR 379/72, opublikowany w Lex nr 7163, czy wyrok SN z dnia 16 października 1985 r., IV PR 217/05, opublikowany w OSNC z 1986 r., nr 6, poz. 105). Nie budzi wątpliwości Sądu, że powód wypełnił sumę wekslową zgodnie z rzeczywistym zadłużeniem pozwanego, gdyż pozwany upoważnił powoda do wypełnienia weksla w każdym czasie na kwotę wierzytelności wynikającą z umowy pożyczki zawartej w dniu 6 października 2012 r. W związku z tym nie jest zasadny zarzut pozwanego dotyczący nieistnienia wierzytelności powoda w wypełnionej kwocie w dniu wystawienia weksla.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i prawne, powództwo D. K. jako w pełni uzasadnione zasługuje na uwzględnienie, dlatego orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku.

Orzekając o zgłoszonym roszczeniu odsetkowym Sąd miał na uwadze, że zgodnie z generalną zasadą wyrażoną w art. 455 k.c., świadczenie winno być spełnione po wezwaniu dłużnika do wykonania. Powód wniósł o zasądzenie odsetek od dnia następnego po wniesieniu pozwu, a zatem Sąd uwzględnił w roszczeniu powoda od dnia 29 stycznia 2014 r., kiedy pozwany został skutecznie wezwany do zapłaty określonego w pozwie roszczenia z weksla.

W punkcie II i III sentencji wyroku Sąd rozstrzygnął o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.c. biorąc pod uwagę wynik sprawy. Z tego powodu Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.467 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, na które złożyły się uiszczona przez powoda część opłaty w kwocie 3.250 zł oraz koszty zastępstwa procesowego powoda w kwocie 7.217 zł obliczone na podstawie § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.) i art. 1 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2006 r., Nr 86, poz. 960, ze zm.). Jednocześnie Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594, ze zm.) nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu kwotę 9.750 zł tytułem nieuiszczonej części opłaty sądowej, która w niniejszej sprawie wynosiła łącznie 13.000 zł i została

obliczona jako 5% wartości przedmiotu sporu w kwocie 260.000 zł na podstawie art. 13 cytowanej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

SSO Jan Brzęczkowski